



Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/26-6023/2

Podgorica, 27.02.2026.godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, IV Proleterske brigade broj 19, Podgorica

gospodinu, Damjanu Ćulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o zaštiti buke u životnoj sredini

Veza: Vaš akt br. 04-322/26-51/5 od 24.02.2026. godine i dopuna RIA-e od 27.02.2026. godine

Poštovani gospodine Ćulafiću,

Povodom *Predloga zakona o zaštiti buke u životnoj sredini*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Predloženim propisom postiže se osnovni cilj, a isti se odnosi na zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog dejstva buke u životnoj sredini prilikom neadekvatnog stavljanja u promet i upotrebe izvora buke. Donošenjem ovog propisa doprinosi se ispunjavanju jednog od ključnih prioriteta rada Vlade Crne Gore, koji se odnosi na zdravlje svih građana i zdravu životnu sredinu.

U vezi obaveza pravnih lica, Predlogom zakona ukinuta je odredba iz važećeg Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini kojom je bilo propisano da pravna lica koja obavljaju stručne poslove izrade strateških karata buke, akcionih planova i izračunavanja vrijednosti indikatora buke moraju posjedovati akreditaciju prema standardu MEST ISO/IEC 17020. Navedeni standard se odnosi na rad kontrolnih (inspekcijskih) tijela, što nije u potpunosti odgovaralo prirodi stručnih poslova koji se uređuju ovim zakonom, niti je zakon uređivao rad takvih kontrolnih tijela. Iz tog razloga, ova obaveza je u praksi predstavljala biznis barijeru, jer je podrazumijevala dodatne administrativne procedure i značajne troškove za privredne subjekte.

Uzimajući u obzir navedeno i obavezu usaglašavanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u cilju unapređenja zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Shodno dostavljenom Predlogu zakona i Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da za implementaciju propisa nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, već su obezbijeđena sredstva iz budžeta Crne Gore za 2026.godinu u okviru Programa monitoringa buke u iznosu od 18.950€, dok su ostala potrebna sredstva obezbijeđena kroz IPA projekat i glavni grad Podgorica.

Nadalje, planirano je obezbjeđivanje sredstava za 2027. godinu za sprovođenje programa monitoriga buke koji usvaja Vlada Crne Gore u iznosu od 30.000 €.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija ukazuje da će sredstva neophodna za realizaciju programa monitoriga buke u 2027. godini biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjeg Zakona o budžetu Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na dostavljeni Predlog zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini.

Pored navedenog, ukazujemo na član 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim je utvrđeno da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potražskoj jedinici.

S poštovanjem,



MINISTAR
mr Novica Vuković

ZAKON O ZAŠTITI OD BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se mjere za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini, uključujući i uznemiravanje, koje nastaje usljed izloženosti buci u životnoj sredini i druga pitanja od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi od uticaja buke.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na buku u životnoj sredini kojoj su izloženi ljudi, naročito u izgrađenim područjima, javnim parkovima i drugim tihim zonama u aglomeracijama, tihim zonama u prirodi, pored škola, bolnica i drugih objekata i područja osjetljivih na buku.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na buku kojoj su izloženi oni koji je stvaraju, buku na radnom mjestu, u prevoznom sredstvu, od aktivnosti u domaćinstvu ili iz susjednog domaćinstva, buku iz ugostiteljskih objekata, buku koja potiče od vojnih aktivnosti na logorskom prostoru, vojnom aerodromu, vojnom plovnom objektu, odnosno u kasarni, vojnoj zgradi ili drugom vojnom objektu, buku od aktivnosti na zaštiti ili uklanjanju posljedica od elementarnih nepogoda, prirodnih i drugih udesa, kao i na buku koja potiče od zvučnog oglašavanja zvonima ili elektroakustičkim uređajima u verskim objektima i buku domaćih ili divljih životinja.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na buku koja nastaje zbog upotrebe uređaja, opreme i vozila tokom sportskih aktivnosti, kao i na buku koja potiče iz objekata u kojima se obavlja neregistrovana djelatnost.

Izvori buke u životnoj sredini

Član 3

Izvor buke je svaki emiter nepoželjnog ili štetnog zvuka koji nastaje kao posljedica aktivnosti ljudi (mašina, instalacija, postrojenje, sredstvo za rad, tehnološki postupak, kao i svaki uređaj koji se koristi za izvođenje industrijske, zanatske, proizvodne, uslužne i slične djelatnosti, koji proizvodi stalnu ili povremenu buku, prevozno sredstvo, drumski, željeznički i vazdušni saobraćaj i drugi).

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **aglomeracija** je dio teritorije sa preko 100.000 stanovnika i sa takvom gustom stanovništvom da se može smatrati urbanizovanim područjem, a čije granice određuje jedinica lokalne samouprave;
- 2) **akcioni plan** je plan izrađen sa ciljem upravljanja bukom i efektima uključujući mjere za smanjenje buke kada je to potrebno;
- 3) **akustičko planiranje** je planiranje mjera zaštite od buduće buke kao što su: prostorno planiranje, sistematsko inženjerstvo saobraćaja, planiranje saobraćaja, primjena zvučne zaštite putem odgovarajuće zvučne izolacije i zvučnih barijera i kontrola na izvorima buke;
- 4) **baza podataka** je informacioni sistem kojim upravlja Evropska agencija za životnu sredinu i koji sadrži informacije i podatke o buci u životnoj sredini koji su stavljani na raspolaganje putem nacionalnih kontakt tačaka za izvještavanje i razmjenu podataka koji su pod nadzorom država članica;
- 5) **buka u životnoj sredini** je neželjeni ili štetan zvuk emitovan na otvorenom prostoru koji je izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koja potiče od prevoznih sredstava, drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja, kao i buku koja nastaje od industrijskih i proizvodnih aktivnosti uključujući i buku od industrijskih postrojenja za koja se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuju industrijske emisije;

- 6) **granična vrijednost** je vrijednost L_{den} ili L_{night} , odnosno gdje je primjenjivo L_{day} i $L_{evening}$ i drugih indikatora buke koje odredi ogran državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), čije prekoračenje predstavlja razlog da organi državne uprave, organi jedinica lokalne samouprave, pravna lica i preduzetnici koji u obavljanju registrovane privredne djelatnosti emituju buku, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma razmotre i primijene mjere za smanjenje buke;
- 7) **glavni aerodrom** je civilni aerodrom koji je odredio nadležni organ, sa više od 50.000 polijetanja ili slijetanja godišnje, izuzimajući operacije lakih aviona koje se obavljaju u svrhu obuke;
- 8) **glavna pruga** je pruga sa prosječnim godišnjim protokom saobraćaja većim od 30.000 vozova, a koju određuje nadležni organ;
- 9) **glavni put** je regionalni, nacionalni ili međunarodni put koji je odredio nadležni organ, a sa više od tri miliona prolaza vozila godišnje;
- 10) **indikator buke** je fizička veličina koja se koristi za opisivanje buke u životnoj sredini, a koja je u uzajamnoj vezi sa štetnim efektima buke;
- 11) **javnost** su fizička i pravna lica, udruženja i organizacije;
- 12) **L_{den}** (indikator buke za dan-veče-noć) je indikator buke za ukupno uznemiravanje;
- 13) **L_{day}** (indikator buke za dan) je indikator buke za uznemiravanje u toku dana i odnosi se na vrijeme od 7 do 19 časova;
- 14) **$L_{evening}$** (indikator buke za veče) je indikator buke za uznemiravanje u toku večeri i odnosi se na vrijeme od 19 do 23 časova;
- 15) **L_{night}** (indikator buke za noć) je indikator buke za ometanje sna u toku noći i odnosi se na vrijeme od 23 do 07 časova;
- 16) **mapiranje buke** je predstavljanje podataka o postojećem ili predviđenom stanju buke utvrđeno indikatorima buke koje ukazuje na prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti, broj ljudi izloženih buci na nekom području ili broj domaćinstava izloženih određenim vrijednostima indikatora buke na određenom području;
- 17) **ocjenjivanje** je svaki metod koji se koristi za izračunavanje, predviđanje, procjenu ili mjerenje vrijednosti indikatora buke ili odgovarajućih štetnih efekata;
- 18) **odnos doza-efekat** je odnos između vrijednosti indikatora buke i štetnog efekta;
- 19) **strateška karta buke** je karta koja je izrađena za opštu procjenu izloženosti buci od različitih izvora buke određenog područja ili za ukupna predviđanja izloženosti buci na tom području;
- 20) **štetni efekat buke** je negativni efekat buke na zdravlje ljudi;
- 21) **tiha zona u aglomeraciji** je područje, čije granice određuje jedinica lokalne samouprave, koje nije izloženo bilo kojem izvoru buke vrijednostima indikatora buke L_{den} ili drugim odgovarajućim indikatorima buke većim od određene vrijednosti utvrđene u skladu sa ovim zakonom;
- 22) **tiha zona u prirodi** je zona utvrđena propisom nadležnog organa u kojoj nema uticaj buka koja potiče od saobraćaja, industrije ili rekreacionih aktivnosti;
- 23) **uznemiravanje** je stepen ometanja ljudi bukom, koji se utvrđuje na osnovu istraživanja na terenu;
- 24) **zvučna zaštita** je skup mjera i uslova zaštite od buke kojim se obezbjeđuje smanjenje buke na izvoru, sprečavanje širenja buke u prostoru i zvučna izolacija na stambenim zgradama i drugim objektima.

II. UPRAVLJANJE BUKOM U ŽIVOTNOJ SREDINI

Sprovođenje mjera zaštite od buke

Član 5

Zaštitu od buke dužni su da obezbjeđuju organi državne uprave, organi jedinica lokalne samouprave, pravna lica i preduzetnici koji u obavljanju registrovane privredne djelatnosti emituju buku, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma, u skladu sa ovim zakonom.

U cilju izbjegavanja, sprečavanja ili smanjivanja štetnih efekata buke u životnoj sredini na prioritetnoj osnovi, uključujući i uznemirenost, sprovode se sljedeće mjere:

- utvrđivanje izloženosti buci u životnoj sredini mapiranjem buke, primjenom metoda procjene buke u životnoj sredini;

- usvajanje akcionih planova, zasnovanih na rezultatima mapiranja buke, u cilju sprečavanja i smanjenja buke u životnoj sredini tamo gdje je to neophodno, a posebno u područjima gdje nivo izloženosti buci može imati štetne uticaje na zdravlje ljudi, kao i u cilju očuvanja kvaliteta buke u životnoj sredini, tamo gdje je ona zadovoljavajuća.

Mjerama zaštite od buke mora da se spriječi nastajanje buke koja premašuje granične vrijednosti, odnosno smanjiti postojeća buka ispod graničnih vrijednosti.

Državni i lokalni planski dokumenti moraju da sadrže uslove i mjere zaštite od buke.

U postupku strateške procjene uticaja na životnu sredinu, odnosno procjene uticaja na životnu sredinu utvrđuju se uslovi i mjere za sprečavanje, smanjivanje i otklanjanje štetnih efekata buke u skladu sa zakonom.

Za objekte za koje se ne izrađuje procjena uticaja na životnu sredinu, organ državne uprave nadležan za poslove građevinarstva odnosno jedinice lokalne samouprave dužan je da utvrdi ispunjenost uslova i mjera zaštite od buke u tehničkoj dokumentaciji.

Uslovi za rad industrijskih postrojenja i aktivnosti za koje se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuju industrijske emisije sadrže mjere zaštite od buke.

Pravna lica i preduzetnici, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma u obavljanju djelatnosti koje utiču ili mogu uticati na prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini dužni su da obezbijede: primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini, kao i druge mjere zaštite u skladu sa zakonom.

Stavljanje na tržište i upotreba opreme koja se koristi na otvorenom prostoru

Član 6

Zabranjeno je stavljanje u na tržište i/ili upotreba opreme koja se koristi za obavljanje djelatnosti na otvorenom prostoru i emituje buku u životnoj sredini (u daljem tekstu:oprema), ako nije označena znakom usaglašenosti i oznakom garantovanog nivoa zvučne snage koju prati deklaracija o usaglašenosti, kao i opreme koja ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na emisiju buke u životnoj sredini, a garantovani nivo zvučne snage prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti nivoa zvučne snage u skladu sa ovim zakonom.

Zabranjeno je stavljanje oznaka ili natpisa na opremu koji bi mogli izazvati zabunu u pogledu značenja znaka usaglašenosti ili oznake o garantovanom nivou zvučne snage.

Na opremu se ne smiju staviti ostale oznake kojima se umanjuje vidljivost i čitljivost znaka usaglašenosti i oznake o zagarantovanom nivou zvučne snage.

Prije stavljanja na tržište i/ili upotrebu opreme proizvođač ili njegov zastupnik moraju da ispune zahtjeve u skladu sa ovim zakonom.

Kada ni proizvođač ni njegov zastupnik nemaju sjedište u Crnoj Gori, obaveze iz ovog zakona primjenjivaće se na svako lice koje stavlja opremu na tržište ili je stavlja u upotrebu u Crnoj Gori.

Oprema koja ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona može se pokazivati na sajmovima, izložbama, prezentacijama i drugim sličnim manifestacijama, samo ako je na nju stavljena vidljiva oznaka koja označava da ona nije usaglašena sa zahtjevima iz ovog zakona i da se neće stavljeti na tržište ili upotrebu dok se ne usaglasa sa tim zahtjevima.

Za vrijeme pokazivanja opreme iz stava 6 ovog člana preduzimaju se odgovarajuće bezbjednosne mjere radi zaštite ljudi.

Ocjenu usaglašenosti opreme vrši pravno lice koje ispunjava zahtjeve za ocjenjivanje usaglašenosti, odnosno tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti imenovano u skladu sa zakonom kojim su uređeni tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Proizvođač ili njegov zastupnik, kao i imenovano tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti dužni su, na obrazloženi zahtjev Evropske komisije ili bilo koje druge članice Evropske unije, da dostave obavještenja i potrebne informacije u vezi sa sprovedenim postupcima ocjenjivanja usaglašenosti u skladu sa ovim zakonom.

Zahtjeve koji moraju da ispune proizvođač opreme ili njegov zastupnik za stavljanje na tržište i/ili upotrebu opreme, sadržinu deklaracije o usaglašenosti, sadržinu tehničke dokumentacije, znak usaglašenosti, kao i oznaku garantovanog nivoa zvučne snage, opremu koja podliježe ograničenjima buke, opremu koja podliježe samo označavanju buke, postupke ocjenjivanja usaglašenosti, metode mjerenja emisije buke, način dostavljanja obavještenja i informacija, kao i druge zahtjeve koje mora da ispuni tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti, propisuje Ministarstvo.

Mjere ograničenja buke u zonama oko aerodroma

Član 7

Na tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili proširenje aerodroma organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija), daje saglasnost u postupku procjene uticaja na životnu sredinu, na osnovu strateških karata buke i/ili akcionih planova.

Ako ne postoje strateške karte i/ili akcioni planovi Agencija obezbjeđuje procjenu uticaja na životnu sredinu iz stava 1 ovog člana na osnovu sljedećih podataka:

- postojećih karakteristika aerodroma, uključujući njegov kapacitet, lokaciju, obim i sastav vazdušnog saobraćaja i položaj poletno-slijetnih staza, predviđenih mjera zaštite životne sredine u državnoj i lokalnoj planskoj dokumentaciji, nivoa buke za tekuću i prethodne godine, opisa primijenjenih mjera ograničenja i zaštite od buke;
- procjene nivoa buke mapiranjem buke bez primjene mjera zaštite od buke za planirano proširenje na aerodromu (povećanje kapaciteta, proširenje uzletno-slijetne staze i/ili terminala, predviđeni obim vazdušnog saobraćaja);
- procjene nivoa buke mapiranjem buke uz primjenu dodatnih mjera zaštite od buke, procjenu nivoa buke, uključujući i procjenu izloženog stanovništva u postojećim i novoizgrađenim naseljima;
- evaluacije posljedica i mogućih troškova u slučaju nepreduzimanja mjera za ublažavanje uticaja buke;
- procjene o sprovođenju dodatnih mjera sa detaljnim opisom, uključujući troškove, efektivnost, procjenu broja stanovnika koji će se zaštititi primjenom mjera, ekonomski uticaj na korisnike aerodroma i tržišnu konkurenciju.

Procjene iz stava 2 al. 2 i 3 ovog člana izražava se indikatorima buke u skladu sa ovim zakonom.

Indikatori buke

Član 8

Indikatori buke se koriste za utvrđivanje stanja buke u životnoj sredini, za procjenu i predviđanje nivoa buke i njenog uticaja na životnu sredinu, izradu strateških karata buke i planiranje mjera zaštite od buke.

Indikatori buke L_{den} i L_{night} koriste se za izradu i revidiranje strateških karata buke i akcionih planova, s tim što se za akustičko planiranje i zoniranje i monitoring buke mogu da se koriste i indikatori L_{day} odnosno $L_{evening}$.

Za mjerenje buke pojedinačnih izvora buke iz člana 11 ovog zakona, mogu da se koriste i dodatni indikatori buke u skladu sa ovim zakonom.

Vrijednosti indikatora buke utvrđuju se propisanim metodama izračunavanja i mjerenja.

Za predviđanje vrijednosti indikatora buke se koriste isključivo metode izračunavanja.

Indikatore buke, metode izračunavanja, mjerenja i ocjenjivanja nivoa buke u životnoj sredini i sadržaj izvještaja o izvršenom mjerenju i ocjenjivanju nivoa buke u životnoj sredini propisuje Ministarstvo.

Granične vrijednosti indikatora buke

Član 9

Granične vrijednosti nivoa buke izražavaju se pomoću indikatora buke u skladu sa ovim zakonom. Zabranjeno je prouzrokovati buku u životnoj sredini iznad propisanih graničnih vrijednosti.

U slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti moraju se preduzeti mjere za smanjenje buke.

Granične vrijednosti indikatora buke u životnoj sredini i način utvrđivanja akustičkih zona u skladu sa namjenom otvorenih prostora, kao i metode ocjenjivanja štetnih efekata buke, propisuje Ministarstvo.

Akustičko zoniranje

Član 10

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da izvrši akustičko zoniranje, radi utvrđivanja akustičkih zona na svojoj teritoriji u cilju zaštite ljudi od štetnih efekata buke.

Akustičko zoniranje iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu dokumentacije o postojećoj ili planiranoj namjeni prostora i utvrđenih vrijednosti indikatora buke mjerenjem ili izračunavanjem, u skladu sa izvorima buke koji se nalaze u određenoj zoni i njenoj neposrednoj blizini.

U akustičkim zonama iz stava 1 ovog člana, zabranjena je upotreba izvora buke, odnosno obavljanje aktivnosti koje prouzrokuju buku iznad propisanih graničnih vrijednosti.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi odluku o akustičkom zoniranju uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije.

Revizija utvrđenih akustičkih zona iz stava 4 ovog člana, vrši se ako je došlo do značajnih promjena koje utiču na postojeće stanje nivoa buke, a obavezno svakih deset godina.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da dostavi Agenciji podatke o utvrđenim akustičkim zonama u roku od mjesec dana od dana utvrđivanja akustičkih zona.

Pojedinačni izvori buke

Član 11

Pravno lice i preduzetnik koje je vlasnik, odnosno korisnik izvora buke dužno je da nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta ili zamjene tehničkih kapaciteta, kojima se mijenjaju uslovi emisije buke u životnu sredinu, o svom trošku, obezbijedi mjerenje buke u zoni uticaja i izradu izvještaja o mjeranju buke, u skladu sa ovim zakonom.

Monitoring buke u životnoj sredini

Član 12

Praćenje buke u životnoj sredini vrši se na osnovu godišnjeg programa mjerenja indikatora buke (u daljem tekstu: program monitoringa) koji donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Agencije.

Program monitoringa donosi se do kraja tekuće za narednu godinu.

Sprovođenje programa monitoringa obezbjeđuje Agencija.

Jedinica lokalne samouprave može, u skladu sa zakonom, organizovati monitoring buke-na svojoj teritoriji na osnovu godišnjeg programa monitoringa buke koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Podatke utvrđene monitoringom iz stava 4 ovog člana jedinica lokalne samouprave dostavlja Agenciji u elektronskom obliku.

Na osnovu rezultata utvrđenih sprovođenjem programa monitoringa iz st. 1 i 4 ovog člana, Agencija sačinjava informaciju o buci u životnoj sredini, koja je sastavni dio informacije o stanju životne sredine.

Sredstva za sprovođenje programa monitoringa iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

Sredstva za sprovođenje monitoringa iz stava 4 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

III. STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OD BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI

Stručni poslovi zaštite od buke

Član 13

Stručni poslovi zaštite od buke u životnoj sredini su:

- 1) sprovođenje programa monitoringa buke u životnoj sredini;
- 2) mjerenje nivoa buke u životnoj sredini;
- 3) izrada strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke.

Ovlašćeno lice za obavljanje stručnih poslova

Član 14

Stručne poslove iz člana 13 ovog zakona može da obavlja privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice, koje ima dozvolu za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini (u daljem tekstu: ovlašćeno stručno lice) izdatu od Agencije.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se za stručne poslove iz člana 13 ovog zakona, na period od četiri godine.

Dozvola iz stava 1 ovog člana za obavljanje stručnih poslova iz člana 13 tačka 1 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica koje:

- 1) ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora;
- 2) ima sertifikat o akreditaciji prema standardu MEST EN ISO/IEC 17025, za poslove mjerenja i ocjenjivanja buke u životnoj sredini u skladu sa standardima MEST ISO 1996-1 i MEST ISO 1996-2;
- 3) ima rješenje za referentnu laboratoriju.

Dozvola iz stava 1 ovog člana za obavljanje stručnih poslova iz člana 13 tačka 2 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica koje:

- 1) ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora;
- 2) ima sertifikat o akreditaciji prema standardu MEST EN ISO/IEC 17025, za poslove mjerenja i ocjenjivanja buke u životnoj sredini u skladu sa standardima MEST ISO 1996-1 i MEST ISO 1996-2.

Dozvola iz stava 1 ovog člana za obavljanje stručnih poslova iz člana 13 tačka 3 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica koje ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora.

Stručne poslove iz člana 13 ovog zakona može da vrši i strano privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, na osnovu dozvole za obavljanje stručnih poslova za zaštitu od buke.

Dozvola iz stava 6 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog stranog pravnog lica koje:

- 1) ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora;
- 2) ima ovlašćenje za obavljanje poslova za koje se izdaje dozvola izdatog od nadležne institucije države porijekla;
- 3) ima sertifikat o akreditaciji prema standardu EN ISO/IEC 17025, za poslove mjerenja i ocjenjivanja buke u životnoj sredini u skladu sa standardima ISO 1996-1 i ISO 1996-2.
- 3) izdat od strane nadležne institucije države porijekla, gdje je potrebno;
- 4) ima odgovarajući računarski program za proračun indikatora buke, gdje je potrebno.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. 1 i 6 ovog člana prilaže se potrebna dokumentacija i dokaz o plaćenju administrativnoj taksi u skladu sa propisom kojim se uređuju administrativne takse.

Dozvola iz st. 1 i 6 ovog člana, izdaje se u formi rješenja i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Bliže uslove iz st. 3, 4, 5 i 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Stručna komisija za poslove zaštite od buke u životnoj sredini

Član 15

Utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole iz člana 14 ovog zakona, vrši stručna komisija za poslove zaštite od buke u životnoj sredini (u daljem tekstu: Stručna komisija), koju obrazuje Agencija.

Stručna komisija, obrazuje se iz reda zaposlenih u Ministarstvu, Agenciji i drugih stručnih lica po potrebi.

Troškove rada Stručne komisije, snosi podnosilac zahtjeva za dobijanje dozvole za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini.

Sastav, način rada i iznos troškova za rad Stručne komisije, određuje se rješenjem.

Oduzimanje dozvole za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini

Član 16

Dozvolu iz člana 14 ovog zakona, Agencija će oduzeti ovlašćenom stručnom licu, ako prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata dozvola ili ukoliko ne obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom.

IV. STRATEŠKE KARTE BUKE I AKCIONI PLANOVI

Strateške karte buke

Član 17

Strateške karte buke se obavezno izrađuju za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome.

Strateške karte buke za aglomeracije se posebno izrađuju za drumski saobraćaj, željeznički saobraćaj, vazdušni saobraćaj i industrijske izvore.

Izradu strateških karata buke za aglomeracije na svojoj teritoriji obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinica lokalne samouprave usvaja strateške karte buke za aglomeraciju.

Za glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome, kojima upravlja koncesionar, izradu strateških karata buke obezbjeđuje koncesionar.

Za glavne puteve, pruge i glavne aerodrome, kojima upravlja država, izradu strateških karata buke obezbjeđuje Agencija u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove saobraćaja.

Nadležni organ subjekata iz st. 5 i 6 ovog člana usvaja strateške karte buke i dostavlja podatke potrebne za izradu strateških karata buke za aglomeraciju nadležnom organu jedinice lokalne samouprave koja predstavlja aglomeraciju.

Strateške karte buke za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome koje će prikazivati stanje u prethodnoj kalendarskoj godini izrađuju se na svakih pet godina od dana izrade prvih strateških karata buke u skladu sa ovim zakonom.

Strateške karte buke preispituju se i reviduju svakih pet godina, a po potrebi i ranije u slučaju značajnih promjena koje utiču na stanje buke.

Strateška karta buke najmanje sadrži grafički, numerički prikaz podataka u tabelama i numerički prikaz u elektronskom obliku o nivoima buke na određenom području za kalendarsku godinu koja prethodi godini izrade strateške karte buke, a naročito podatke o:

- prethodnom, postojećem ili predviđenom stanju buke izraženom indikatorima buke;
- prekoračenju graničnih vrijednosti;
- procijenjenom broju stanova, škola i bolnica u zoni koje su izložene određenim vrijednostima indikatora buke;
- procijenjenom broju stanovnika u zoni izloženoj buci.

Strateške karte buke koriste se za izradu akcionih planova, izvještaja o nivou buke u životnoj sredini iz člana 21 ovog zakona i za informisanje javnosti.

Podaci iz važećih strateških karata buke koriste se kao podloga za dokumente prostornog uređenja svih nivoa i akata za njihovo sprovođenje i izradu projektno-tehničke dokumentacije za objekte.

Sredstva za izradu strateških karata buke iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, za izradu strateških karata buke iz stava 4 ovog člana sredstva obezbjeđuje koncesionar, a za izradu strateških karata buke iz stava 5 ovog člana sredstva se obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore.

Način izrade i sadržaj strateških karata buke, propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Akcionni plan

Član 18

Akcionni planovi se izrađuju na osnovu strateških karata buke za glavne puteve, glavne pruge, glavne aerodrome i aglomeracije.

Akcionim planom se naročito predviđaju mjere za snižavanje nivoa buke za područja gdje se utvrdi da postoje prekoračenja graničnih vrijednosti indikatora buke, odnosno za najvažnija područja utvrđena mapiranjem buke.

Akcionim planovima za aglomeracije se posebno štite tihe zone od povećanja buke.

Izradu akcionih planova za aglomeraciju na svojoj teritoriji obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Za glavne puteve, glavnu prugu i glavni aerodrom, kojima upravlja država, izradu akcionih planova obezbjeđuje Agencija u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove saobraćaja.

Za glavne puteve, glavnu prugu i glavni aerodrom, kojima upravlja koncesionar, izradu akcionih planova obezbjeđuje koncesionar, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja i Agencije.

Akcionne planove iz stava 4 ovog člana donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave uz prethodnu saglasnost Agencije.

Akcionni planovi iz st. 5 i 6 ovog člana dostavljaju se Ministarstvu a usvaja ih Vlada.

Akcionni planovi se pregledaju i ako je potrebno revidiraju, u slučaju značajnijih promjena koje utiču na stanje buke, a najmanje svakih pet godina od dana njihovog usvajanja, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za izradu i sprovođenje akcionih planova iz stava 4 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, sredstva za izradu i sprovođenje akcionih planova iz stava 5 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, a sredstva za izradu i sprovođenje akcionih planova iz stava 6 ovog člana obezbjeđuje koncesionar.

Način izrade i sadržaj akcionih planova propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Javna rasprava tokom izrade akcionih planova

Član 19

Organi nadležni za izradu akcionih planova iz člana 18 ovog zakona obavještavaju organe, organizacije i zainteresovanu javnost o načinu i rokovima uvida u nacрте akcionih planova tokom pripreme i preispitivanja, dostavljanju mišljenja, vremenu i mjestu održavanja javne rasprave i drugim pitanjima u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak i način sprovođenja javne rasprave.

Javnu raspravu sprovodi nadležni organ za izradu akcionog plana i sačinjava izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi.

Saradnja u pograničnim područjima

Član 20

Strateške karte buke i akcionni planovi koji se odnose na područja u neposrednoj blizini državnih granica izrađuju se u saradnji sa nadležnim organima susjedne države u skladu sa posebnim propisima.

Dostavljanje podataka o strateškim kartama buke i akcionim planovima

Član 21

Strateške karte buke i akcionni planovi dostavljaju se u elektronskom obliku Agenciji, na obrascima sa internet stranice Evropske agencije za zaštitu životne sredine.

Uz strateške karte buke iz stava 1 ovog člana, Agenciji se dostavljaju i korišćeni ulazni podaci i metapodaci, radi unošenja podataka u informacioni sistem zaštite životne sredine, u skladu sa posebnim propisom.

Dostupnost informacija

Član 22

Podaci o buci u životnoj sredini dobijeni sprovođenjem programa monitoringa, strateške karte buke i akcionni planovi objavljuju se na Internet stranici Agencije.

Podaci iz stava 1 ovog člana moraju da sadrže najznačajnije tačke i da budu jasni, razumljivi i dostupni javnosti.

V. IZVJEŠTAVANJE EVROPSKE KOMISIJE

Izveštavanje

Član 23

Agencija dostavlja Evropskoj komisiji podatke o strateškim kartama buke i sažetku akcionih planova elektronskim putem kroz bazu podataka kojom upravlja Evropska agencija za zaštitu životne sredine.

Agencija dostavlja Evropskoj komisiji, elektronskim putem u obaveznu bazu podataka koju vodi Evropska agencija za zaštitu životne sredine, podatke korišćene za izradu strateških karata buke i sažetke donešenih akcionih planova u skladu sa propisom iz čl. 17 i 18 ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana izrade strateških karata buke i akcionih planova.

Agencija dostavlja Evropskoj komisiji, elektronskim putem u obaveznu bazu podataka koju vodi Evropska agencija za zaštitu životne sredine, podatke koji se odnose se na puteve koji imaju više

od šest miliona prolaza vozila godišnje, pruge sa više od 60.000 prolaza vozova godišnje, aerodromima i aglomeracije sa više od 250.000 stanovnika unutar svojih teritorija.

Podaci iz stava 3 ovog člana dostavljaju se na svakih pet godina od prvog dostavljanja Evropskoj komisiji.

U slučaju potrebe za ažuriranjem informacija, prilikom dostavljanja ažuriranih informacija u bazu podataka opisuju se razlike između ažuriranih i izvornih informacija, kao i razlozi za ažuriranje.

VI. NADZOR

Ovlašćenje za vršenje nadzora

Član 24

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo i nadležni organ jedinice lokalne samouprave, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši ekološki inspektor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor.

Inspeksijski nadzor u okviru nadležnosti lokalne samouprave vrši komunalni inspektor, a komunalni nadzor i obezbjeđenje komunalnog reda vrši komunalni policajac, u skladu sa zakonom.

Inspeksijski nadzor izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona vrši tržišni inspektor za kontrolu grupe proizvoda u skladu sa propisom kojim se utvrđuje grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu.

Prava i dužnosti ekološkog inspektora

Član 25

U vršenju poslova inspeksijskog nadzora ekološki inspektor kontroliše naročito:

- 1) da li se mjerenje buke obavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona;
- 2) da li su nivoi buke u akustičkim zonama iznad propisanih graničnih vrijednosti;
- 3) da li pravna lica i preduzetnici vrše obaveze u skladu sa ovim zakonom;
- 4) da li se sprečavanje, smanjivanje i otklanjanje štetnih efekata buke vrši u skladu sa rješenjem nadležnog organa državne uprave kojim su utvrđene mjere zaštite od buke;
- 5) da li se stručni poslovi zaštite od buke vrše uz dozvolu Agencije, odnosno u skladu sa uslovima datim u dozvoli;
- 6) da li se izrađuju strateške karte buke;
- 7) da li se vrši akustičko zoniranje;
- 8) da li se Agenciji dostavljaju podaci o utvrđenim akustičkim zonama u propisanom roku;
- 9) da li se sprovode posebne mjere zaštite od buke u životnoj sredini, odnosno druge propisane mjere u skladu sa ovim zakonom.

Ovlašćenja ekološkog inspektora

Član 26

U vršenju inspeksijskog nadzora ekološki inspektor je obavezan da, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani upotrebu izvora buke dok se ne preduzmu mjere zaštite od buke;
- 2) zabrani upotrebu izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona, ukoliko njihova garantovana zvučna snaga prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti;
- 3) zabrani upotrebu izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona ukoliko nemaju propisane oznake usaglašenosti;
- 4) zabrani obavljanje stručnih poslova zaštite od buke ukoliko se vrše bez dozvole Agencije, ili protivno uslovima datim u dozvoli;
- 5) zabrani obavljanje djelatnosti, odnosno aktivnosti ukoliko se ne sprovode mjere zaštite od buke utvrđene rješenjem nadležnog organa državne uprave;
- 6) naredi dostavljanje strateških karata buke i ostalih podataka neophodnih za izradu informacionog sistema zaštite životne sredine i izvještaja o nivou buke u životnoj sredini;
- 7) naredi vršenje akustičkog zoniranja i dostavljanje podataka o utvrđenim akustičkim zonama;
- 8) naredi sprovođenje drugih propisanih obaveza u skladu sa zakonom.

Prava i dužnosti komunalne inspekcije

Član 27

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora komunalni inspektor kontrolira naročito:

- 1) da li su nivoi buke u akustičkim zonama iznad propisanih graničnih vrijednosti;
- 2) da li se sprečavanje, smanjivanje i otklanjanje štetnih efekata buke vrši u skladu sa rješenjem nadležnog organa lokalne samouprave kojim su utvrđene mjere zaštite od buke;
- 3) da li buka iz gradilišta i drugih izvora buke prouzrokuje prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti u određenoj akustičkoj zoni.

Ovlašćenja komunalne inspekcije

Član 28

U vršenju inspekcijskog nadzora komunalni inspektor je obavezan da, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani obavljanje djelatnosti, odnosno aktivnosti ukoliko se ne sprovedu mjere zaštite od buke utvrđene rješenjem nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;
- 2) zabrani izvođenje građevinskih radova ili drugih aktivnosti na otvorenom ukoliko su prekoračene propisane granične vrijednosti u određenoj akustičkoj zoni;
- 3) naredi sprovođenje drugih propisanih obaveza u skladu sa zakonom.

Prava i dužnosti tržišnog inspektora

Član 29

U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor za kontrolu izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona, čije je stavljanje na tržište dozvoljeno, kontrolira naročito:

- 1) da li garantovana zvučna snaga izvora buke prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti;
- 2) da li su izvori buke označeni znakom usaglašenosti i oznakom garantovane zvučne snage koju prati Deklaracija o usaglašenosti, u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje stavljanje na tržište i upotreba opreme koja se upotrebljava na otvorenom prostoru;
- 3) da li izvore buke prati potrebna tehnička dokumentacija u skladu sa propisom iz tačke 2 ovog člana.

Ovlašćenja tržišnog inspektora

Član 30

U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je obavezan da, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani stavljanje na tržište izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona, ukoliko njihova garantovana zvučna snaga prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti;
- 2) naredi označavanje izvora buke iz tačke 1 ovog člana u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje stavljanje na tržište i upotreba opreme koja se upotrebljava na otvorenom prostoru;
- 3) naredi pribavljanje potrebne tehničke dokumentacije za izvor buke iz tačke 1 ovog člana, u skladu sa tehničkim propisom iz tačke 2 ovog člana.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 31

Novčanom kaznom od 1000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) u obavljanju djelatnosti, koje utiču ili mogu uticati na prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini, ne obezbijedi primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini, kao i druge mjere zaštite u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima (član 5 stav 8);
- 2) stavi na tržište i upotrebljava opremu koja se koristi za obavljanje djelatnosti na otvorenom prostoru i emituje buku u životnoj sredini, a nije označena znakom usaglašenosti i oznakom garantovanog nivoa zvučne snage koju prati Deklaracija o usaglašenosti, u skladu sa propisom iz člana 6 stav 2 ovog zakona (član 6 stav 1);
- 3) stavi na tržište i upotrebljava opremu koja ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na emisiju buke u životnoj sredini, a garantovani nivo zvučne snage prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti nivoa zvučne snage (član 6 stav 1);

- 4) stavlja oznake ili natpise na opremu koji bi mogli izazvati zabunu u pogledu značenja znaka usaglašenosti ili oznake o garantovanom nivou zvučne snage (član 6 stav 2);
- 5) na opremu stavlja ostale oznake koje umanjuju vidljivost i čitljivost znaka usaglašenosti i oznake o zagarantovanom nivou zvučne snage (član 6 stav 3);
- 6) stavljana na tržište i/ili upotrebljava opremu, koja ne ispunjava zahtjeve u skladu sa ovim zakonom (član 6 stav 4);
- 7) na obrazloženi zahtjev Evropske komisije ili bilo koje druge članice Evropske unije, ne dostave obavještenja i potrebne informacije u vezi sa sprovedenim postupcima ocjenjivanja usaglašenosti u skladu sa ovim zakonom (član 6 stav 9);
- 8) prouzrokuje buku u životnoj sredini iznad propisanih graničnih vrijednosti (član 9 stav 2);
- 9) prouzrokuje buku u akustičkim zonama iznad propisanih graničnih vrijednosti (član 10 stav 3);
- 10) nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta ili zamjene tehničkih kapaciteta kojima se mijenjaju uslovi emisije buke u životnu sredinu, o svom trošku, ne obezbijedi mjerenje buke u zoni uticaja i izradu izvještaja o mjeranju buke, u skladu sa ovim zakonom (član 11);
- 11) obavlja stručne poslove zaštite od buke u životnoj sredini bez dozvole Agencije (član 14 st. 1 i 6).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 12.000 eura.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 32

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 28/11 i 1/14) ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za utvrđivanje akustičkih zona

Član 33

Jedinica lokalne samouprave dužna je da odredi akustičke zone na svojoj teritoriji u roku od godinu dana od dana donošenja propisa iz člana 9 stav 4 ovog zakona.

Rok za izradu strateških karata i akcionih planova

Član 34

Strateške karte buke za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome koje će prikazivati stanje u prethodnoj kalendarskoj godini izradiće se najkasnije do 30. juna 2027. godine.

Akcionni planovi iz člana 18 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana izrade strateških karata iz stava 1 ovog člana.

Agencija dostavlja podatke iz člana 23 stav 3 ovog zakona Evropskoj komisiji u roku od 30 dana od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji ili najkasnije do 30. juna 2030. godine.

Rok za usklađivanje poslovanja

Član 35

Pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove sprovođenja programa monitoringa buke u životnoj sredini, mjerenja nivoa buke u životnoj sredini, izrade strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke dužni su da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Pravna lica i preduzetnici koji koriste izvore buke iz člana 6 ovog zakona a koje nema podataka o zvučnoj snazi koju emituju dužni su da izvore buke usklade sa ovim zakonom, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Početak primjene

Član 36

Odredba člana 6 stav 9 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 37

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 28/11 i 1/14).

Stupanje na snagu

Član 38

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru, kao i odredbama člana 23 Ustava Crne Gore, kojima je utvrđeno da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu, da svako ima pravo na blagovremeno i potpuno obavješćavanje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava i da je svako, a posebno država, obavezan da čuva i unapređuje životnu sredinu.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zaštita od buke u životnoj sredini je u Crnoj Gori uređena Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore”, br. 28/11, 1/14) i sa njime povezanih četiri (4) podzakonska akta: Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (“Službeni list CG”, br. 60/11, 94/21), Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini (“Službeni list CG”, br. 27/14, 17/17, 120/23), Pravilnik o načinu izrade i bližem sadržaju strateških karata buke (“Službeni list CG”, br. 54/13), i Pravilnik o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu (“Službeni list CG”, br. 13/14).

Zaštita od buke, između ostalog, uređuje se i sljedećim zakonima:

- Zakon o životnoj sredini (“Sl. list Crne Gore”, br. 52/16, 73/19) kojim je predviđeno da se zaštita od buke u životnoj sredini ostvaruje preduzimanjem mjera za sprječavanje, smanjenje i otklanjanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini, praćenje nivoa buke u životnoj sredini, kao i druge mjere od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi od uticaja buke u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita od buke u životnoj sredini;
- Zaštita od buke u radnoj sredini na radu je u nadležnosti Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga;
- Zakon o vazдушnom saobraćaju (“Službeni list CG”, br. 30/12, 30/17) kojim je predviđeno da su pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi, operatori aerodroma, operatori vazduhoplova i piloti vazduhoplova obavezni da preduzimaju mjere zaštite od buke vazduhoplova, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita od buke i međunarodnim propisima, kao i da buka vazduhoplova i izduvni gasovi koje vazduhoplov proizvodi prilikom polijetanja i slijetanja moraju biti ispod propisanih maksimalnih nivoa buke i izduvnih gasova u skladu sa propisom koji donosi resorno ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnim za poslove zaštite životne sredine i sa zaključenim međunarodnim ugovorima. Zakonom se utvrđuje obaveza mjerenja buke, kao i područja zaštite od buke i pravo na nadoknadu;
- Zakon o izgradnji objekata (“Službeni list CG”, br. 19/25) kojim je predviđeno da objekat mora biti projektovan i izveden tako da buka koju čuju korisnici ili susjedi bude na nivou koji ne ugrožava njihovo zdravlje i koja im omogućava spavanje, odmor i rad u zadovoljavajućim uslovima;
- Zakon o turizmu i ugostiteljstvu (“Službeni list CG”, br. 2/18, 4/18, 13/18, 25/19) kojim se utvrđuje zaštita od buke od elektroakustičkih i/ili akustičkih uređaja;
- Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza (“Službeni list CG”, br. 1/14, 6/14) kojim je predviđeno da željeznički sistem prilikom eksploatacije ne smije da prelazi granične vrijednosti nivoa buke utvrđene zakonom;

Kako se u periodu od 2011. godine, kada je donijet postojeći Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini, u značajnoj mjeri izmijenila pravna tekovina Evropske unije u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini, potrebno je bilo pristupiti izradi Predloga zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, u cilju unapređenja zaštite zdravlja ljudi i životne sredine u ovoj oblasti.

Dakle, Predlogom zakona se unapređuje:

- zaštita zdravlja ljudi i životne sredine smanjivanjem izloženosti buci primjenom propisanih mjera Zakonom;
- usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske unije;
- primjena zakona;
- sprovođenje mjera zaštite od buke kroz preciziranje nadležnosti i odgovornosti, posebno u djelu izrade strateških karata buke i akcionih planova, kao i mjerenja i monitoringa buke i akustičkog zoniranja;
- opseg stručnih poslova koje može da obavlja ovlašćeno lice;
- sistem izdavanja ovlašćenja (uslovi, stručna komisija, vremenski ograničeno važenje dozvole i oduzimanje dozvole);
- saradnja u pograničnim područjima;
- dostavljanje podata Evropskoj komisiji;
- preciziranje prekršajnih odredbi;
- sistem adekvatnih zabrana;
- pravni osnov za izradu podzakonskih akata;
- obavljanje djelatnosti i/ili aktivnosti gdje se može pojaviti buka iznad graničnih vrijednosti indikatora buke i dr.

Pored navedenog, potreba za donošenjem novog zakona je neophodna i zbog jasnog i preciznog utvrđivanja inspeksijskog nadzora. Tako je ovim zakonom utvrđena nadležnost organa za vršenje nadzora na lokalnom nivou u ovoj oblasti i obezbijedena usklađenost propisa u dijelu koji se odnosi na nadležnost komunalne policije i komunalne inspekcije, kao i precizirana nadležnost tržišnog i ekološkog inspektora.

Predlogom zakona se po prvi put uređuje:

- mogućnost uvođenja dodatnih indikatora buke za mjerenje i ocjenu buke pojedinačnih izvora;
- obaveza revizije akustičkih zona u definisanim vremenskim periodima;
- učešće stručne komisije u utvrđivanju ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole za obavljanje stručnih poslova.

Imajući u vidu navedenu analizu pojedinih oblasti koje su zahtijevale poboljšanje, neophodno je bilo izraditi novi Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini, koji će na bazi iskustva i dosadašnjeg sprovođenja značajno unaprijediti zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog uticaja buke u životnoj sredini, koje može nastati pri korišćenju izvora buke.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA

U cilju unapređenja zaštite zdravlja ljudi i životne sredine i usklađivanja u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini sa pravnom tekovinom Evropske unije i međunarodnim standardima, pristupilo se pripremi Predloga zakona o buci u životnoj sredini radi potpunijeg transponovanja:

1. Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2002/49/EZ od 25. juna 2002. o ocjeni u upravljanju bukom u životnoj sredini (konsolidovana verzija od 29. jula 2021.), uključujući i Direktivu Komisije 2015/996/EU o uspostavljanju zajedničkih metoda ocjene buke u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. maja 2015.;

2. Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2000/14/EC od 8. maja 2000. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na emisiju buke u životnu sredinu uzrokovane opremom za upotrebu na otvorenom prostoru (konsolidovana verzija od 29. novembra 2025.).

Takođe, tokom izrade Predloga zakona korišćeni su standardi međunarodne organizacije za standardizaciju.

Predlog zakona je usklađen sa :

- Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024–2027, u okviru pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene;
- Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27;
- Agendom o održivom razvoju do 2030. godine (Agenda 2030), posebno ciljem 3 (Zdravlje i blagostanje).

Donošenjem ovog propisa doprinosi se ispunjavanju jednog od ključnih prioriteta rada Vlade Crne Gore, koji se odnosi na zdravlje svih građana i zdravu životnu sredinu. Takođe, ovim propisom doprinijeće se uspješnoj realizaciji Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine, posebno u dijelu promocije održivog razvoja zasnovanog na zaštiti prirode, minimalnog zagađenja vazduha, zaštite kvaliteta voda i efikasno upravljanje čvrstim otpadom i otpadnim vodama, zaštite od buke u životnoj sredini, bezbjedno upravljanje hemikalijama i kontrola industrijskog zagađenja, kao i Akcionom planu Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine kroz realizaciju mjera: unapređenje primjene sistemskih instrumenata upravljanja životnom sredinom što je usklađeno sa ciljem održivog razvoja SDG 3 – Zdravlje i blagostanje, a dodatno doprinosi ostvarivanju cilja SDG 11- Održivi gradovi i zajednice, koji obuhvata kontrolu buke koja je ključna za kvalitet života u urbanim sredinama i planiranje saobraćaja, industrije i stambenih zona. Takođe, posredno doprinosi ostvarivanju ciljeva SDG 12 - Odgovorna potrošnja i proizvodnja (Smanjenje industrijske i tehnološke buke kroz efikasnije i „tiše“ tehnologije) i SDG 15 - Život na kopnu (buka negativno utiče i na divlje životinje i ekosisteme).

U izradi Predloga zakona učestvovala je Radna grupa koja je davala komentare na tekst nacrtu Zakona koji je kao osnovu pripremila Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Takođe, na izradi Predloga zakona korišćena je i dodatna ekspertska podrška.

Prije početka rada na propisu Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je dana 29. 01. 2025. godine uputilo Javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti povodom izrade Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini. Pozivom je Ministarstvo obavijestilo zainteresovane organe, jedinice lokalnih samouprava, predstavnike državne administracije, stručne organizacije, tehničke servise i laboratorije, strukovna udruženja, akademsku zajednicu, nevladine organizacije i pojedince, odnosno cjelokupnu zainteresovanu javnost, da pokreće postupak izrade Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, i pozvalo je zainteresovane strane da se uključe na način da svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u početnoj fazi pripreme zakona, dostave u pisanom i elektronskom obliku Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Nakon isteka roka za konsultacije od 20 dana, konstatovano je da su u predviđenom roku dostavljene i sugestije i komentari koji su razmatrani tokom izrade Predloga zakona. Naime, dostavljene sugestije nijesu iz domena uređivanja Predloga zakona, već su obuhvaćene Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Ministarstvo je nakon toga 31.01. 2025. godine uputilo Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje jednog predstavnika/ce za člana/icu Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, ali nažalost, nije bilo prijavljenih kandidata nevladinih organizacija.

Nakon toga, Ministarstvo je rješenjem formiralo Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini i održalo više sastanaka, pozivajući i ostale predstavnike relevantnih institucija i organizacija koji nijesu bili članovi Radne grupe, a sve u cilju veće transparentnosti i sveobuhvatnosti. Pored Radne grupe, Ministarstvo je na sastancima pozivalo i predstavnike tehničkih servisa koji se bave stručnim poslovima koje ovaj zakon predviđa, kako bi prodiskutovali teme od značaja za te poslove. Osim toga, Ministarstvo je

angažovalo eksternog eksperta kako bi se izradio Predlog zakona i pet predloga pravilnika koji iz njega proizilaze, zbog cjelovitosti.

Predlog zakona je upućen na javnu raspravu na kojoj mogu da učestvuju predstavnici nadležnih institucija, krajnjih korisnika, jedinice lokalnih uprava, privrednih subjekata, predstavnici nevladinih organizacija, strukovnih udruženja, ovlašćenih lica, kao i građani.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

I. Osnovne odredbe

U ovom poglavlju je definisano da se ovim zakonom utvrđuju mjere za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini, uključujući i uznemiravanje, koje nastaje usljed izloženosti buci u životnoj sredini i druga pitanja od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi od uticaja buke.

Takođe je definisano da se zakon primjenjuje na buku u životnoj sredini kojoj su izloženi ljudi, naročito u izgrađenim područjima, javnim parkovima i drugim tihim zonama u aglomeracijama, tihim zonama u prirodi, pored škola, bolnica i drugih objekata i područja osjetljivih na buku. U ovom poglavlju su definisani i izuzeci od primjene:

- buka kojoj su izloženi oni koji je stvaraju, buka na radnom mjestu, u prevoznom sredstvu, od aktivnosti u domaćinstvu ili iz susjednog domaćinstva; buka iz ugostiteljskih objekata, buka koja potiče od vojnih aktivnosti na logorskom prostoru, vojnom aerodromu, vojnom plovnom objektu, odnosno u kasarni, vojnoj zgradi ili drugom vojnom objektu, buka od aktivnosti na zaštiti ili uklanjanju posljedica od elementarnih nepogoda, prirodnih i drugih udesa, kao i buka koja potiče od zvučnog oglašavanja zvonima ili elektroakustičkim uređajima u vjerskim objektima i buka domaćih ili divljih životinja;
- buka koja nastaje zbog upotrebe uređaja, opreme i vozila tokom sportskih aktivnosti, kao i buka koja potiče iz objekata u kojima se obavlja neregistrovana djelatnost, odnosno djelatnost bez odobrenja nadležnog organa.

Poglavlje sadrži definiciju izvora buke u životnoj sredini, kao i značenje izraza koji se upotrebljavaju u ovom zakonu koji su u potpunosti usklađeni sa značenjem izraza u Direktivi 2002/49/EZ.

II. Upravljanje bukom u životnoj sredini

U ovom poglavlju je definisano da su zaštitu od buke dužni da obezbjeđuju organi državne uprave, organi lokalne samouprave, pravna lica, privredna društva i preduzetnici koji u obavljanju registrovane privredne djelatnosti emituju buku, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma, u skladu sa ovim zakonom.

Definisani su osnovni principi zakona u izbjegavanju, sprečavanju ili smanjivanju štetnih efekata buke u životnoj sredini koji obuhvataju utvrđivanje izloženosti buci iz životne sredine mapiranjem buke, usvajanje akcionih planova i obezbjeđivanje dostupnosti javnosti podataka o buci iz životne sredine i njenim štetnim efektima.

Ovim poglavljem propisuju se dokumenta koja moraju da sadrže uslove i mjere za zaštitu od buke i obavezuju pravna lica koja su dužna da obezbijede primjenu tehničkih mjera, praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini, kao i druge mjere zaštite u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Odredbama ovog poglavlja je zabranjeno stavljanje u promet i upotreba opreme koja se koriste za obavljanje djelatnosti na otvorenom prostoru i emituje buku u životnoj sredini, ukoliko nije označena znakom usaglašenosti i oznakom garantovanog nivoa zvučne snage koju prati deklaracija o usaglašenosti, kao i opreme koja ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na emisiju buke u životnoj sredini, gdje garantovani nivo zvučne snage prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti nivoa zvučne snage.

Zahtjeve, uslove koji moraju da ispunjava, postupke ocjenjivanja usaglašenosti, sadržinu deklaracije o usaglašenosti, sadržinu tehničke dokumentacije, znak usaglašenosti i oznaka garantovanog nivoa zvučne snage, metode mjerenja emisije buke, prikupljanje podataka i zahtjeve koje mora da ispuni tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti za opremu koja se koristi na otvorenom prostoru propisuje Ministarstvo.

Ocjenu usaglašenosti opreme vrši pravno lice koje ispunjava zahtjeve za ocjenjivanje usaglašenosti odnosno tijelo imenovano u skladu sa zakonom kojim su uređeni tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenu usaglašenosti. Ukoliko se utvrdi da imenovano tijelo više ne ispunjava propisane zahtjeve povlači se njegovo imenovanje za ocjenjivanje usaglašenosti.

Definisano je da se za utvrđivanje stanja buke u životnoj sredini koriste indikatori buke L_{den} , L_{nihtg} , L_{day} , $L_{evening}$, ali da se mogu koristiti i dodatni indikatori buke za pojedinačne izvore buke u skladu sa posebnim propisom. Utvrđeno je da se vrijednost indikatora buke određuje mjerenjem ili proračunom.

U skladu sa ovim Zakonom zabranjeno je prouzrokovati buku u životnoj sredini iznad propisanih graničnih vrijednosti. U slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti moraju se preduzeti odgovarajuće mjere za smanjenje buke.

Utvrđena je obaveza nadležnog organa lokalne samouprave da izvrši akustičko zoniranje radi određivanja akustičkih zona na svojoj teritoriji u cilju zaštite ljudi od štetnih efekata buke. U akustičkim zonama, ograničava se ili zabranjuje upotreba izvora buke, odnosno obavljanje aktivnosti koje prouzrokuju buku iznad propisanih graničnih vrijednosti. Ako je došlo do značajnih promjena koje utiču na postojeće stanje nivoa buke utvrđuje se obaveza revizije akustičkih zona, a obavezno svakih deset godina.

U skladu sa odredbama ovog poglavlja, vlasnik, odnosno korisnik izvora buke je dužan da nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta ili zamjene tehničkih kapaciteta o svom trošku obezbijedi mjerenje buke i izradu izveštaja o mjerenju buke.

Odredbama ovog Zakona utvrđuje se obaveza praćenja buke u životnoj sredini koji sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine na osnovu programa koji donosi Vlada Crne Gore, dok jedinice lokalne samouprave na svojoj teritoriji mogu organizovati monitoring buke. Podaci o monitoringu buke su sastavni dio informacionog sistema o stanju životne sredine koji vodi Agencija za zaštitu životne sredine.

III. Stručni poslovi za zaštitu od buke u životnoj sredini

Ovim poglavljem definisani su stručni poslovi za zaštitu od buke u životnoj sredini koje može da obavlja privredno društvo, preduzetnik ili drugo domaće ili strano pravno lice koje ima dozvolu za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini izdatu od strane Agencije za zaštitu životne sredine na period od četiri godine. Stručni poslovi zaštite od buke u životnoj sredini su: sprovođenje programa monitoringa buke u životnoj sredini, mjerenje nivoa buke u životnoj sredini i izrada strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke.

Ovim poglavljem uređuju se postupak dobijanja dozvole za obavljanje stručnih poslova za zaštitu od buke u životnoj sredini. Takođe, u cilju jačanja konkurentnosti i otvorenosti tržišta zakonom je predviđena mogućnost da strano privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice može obavljati stručne poslove za zaštitu od buke, ako ispuni propisane uslove.

Odredbama se uvodi stručna komisija za poslove zaštite od buke u životnoj sredini i utvrđuje njena nadležnost u postupku ocjenjivanja ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole. Stručnu komisiju obrazuje Agencija za zaštitu životne sredine koja rješenjem određuje sastav, način rada i iznos troškova za rad komisije.

Propisana je i mogućnost oduzimanja dozvole za rad ovlašćenom stručnom licu ako prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata dozvola.

IV. Strateške karte buke i akcioni planovi

U ovom poglavlju definiše se opseg primjene strateških karata buke i akcionih planova kao osnovnih alata za upravljanje bukom u aglomeracijama i pored glavnih puteva, glavnih pruga i glavnih aerodroma, kao i odgovornosti i nadležnosti za izradu i usvajanje istih. Utvrđeno je da se način izrade i sadržaj strateških karata buke i akcionih planova bliže definiše posebnim propisom. Takođe, odredbama ovog poglavlja se definišu nadležnosti i odgovornosti u izradi i usvajanju, odnosno odobravanju strateških karata buke i akcionih planova.

Nadalje se utvrđuje obaveza organa nadležnog za izradu akcionih planova da obavještavaju organe, organizacije i zainteresovanu javnost o načinu i rokovima uvida u nacрте akcionih planova tokom pripreme i preispitivanja, dostavljanju mišljenja, vremenu i mjestu održavanja javne rasprave, putem medija, kao i saradnja u pograničnim područjima na izradi strateških karata buke i akcionih planova.

V. Izvještavanje Evropske komisije

Podaci iz strateških karata buke i akcionih planova su sastavni dio informacionog sistema o stanju životne sredine. Takođe, utvrđuje se obaveza Agencije za zaštitu životne sredine da dostavlja Evropskoj komisiji podatke korišćene za izradu strateških karata buke i sažetke donesenih akcionih planova, elektronskim putem u obaveznu bazu podataka koju vodi Evropska agencija za zaštitu životne sredine, kao i druge podatke navedene u ovom poglavlju.

VI. Nadzor

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo i nadležni organ lokalne samouprave.

Inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši ekološki inspektor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor.

Inspekcijски nadzor u okviru nadležnosti lokalne samouprave vrši komunalni inspektor, a komunalni nadzor i obezbjeđenje komunalnog reda vrši komunalni policajac, u skladu sa posebnim zakonom.

Inspekcijски nadzor izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona vrši tržišni inspektor za kontrolu grupe proizvoda u skladu sa propisom kojim se utvrđuje grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu.

Takođe su u ovom poglavlju propisana prava, dužnosti i ovlašćenja ekološkog inspektora, komunalne inspekcije i tržišnog inspektora.

VII. Kaznene odredbe

U dijelu kaznene odredbe, propisane su novčane kazne za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i preduzetnika.

VIII. Prelazne i završne odredbe

U završnim odredbama utvrđeni su rokovi za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje ovog zakona.

Takođe, definisani su rokovi za utvrđivanje akustičkih zona, kao i rokovi za izradu strateških karata buke i akcionih planova.

propisano je da će se strateške karte buke za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome koje će prikazivati stanje u prethodnoj kalendarskoj godini izraditi najkasnije do 30. juna 2027. godine, dok će se akcioni planovi donijeti u roku od godinu dana od dana izrade strateških karata.

Nadalje, propisano je da Agencija dostavlja podatke Evropskoj komisiji u roku od 30 dana od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji ili najkasnije do 30. juna 2030. godine, pri čemu se elektronskim putem u obaveznu bazu podataka koju vodi Evropska agencija za zaštitu životne sredine, dostavljaju podaci korišćeni za izradu strateških karata buke i sažetke donešenih akcionih planova u roku od šest mjeseci od dana izrade strateških karata buke i akcionih planova.

Osim navedenog, pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove sprovođenja programa monitoringa buke u životnoj sredini, mjerenja nivoa buke u životnoj sredini, izrade strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke dužni su da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i da pravna lica i preduzetnici koji koriste izvore buke iz člana 6 ovog zakona za koje nema podataka o zvučnoj snazi koju emituju dužni su da izvore buke usklade sa ovim zakonom, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog Predloga zakona u budžetu jedinica lokalne samouprave potrebno je obezbijediti sredstva za izradu akustičkih zona kao i za stratešku kartu buke za Glavni grad Podgoricu, jer samo Podgorica ispunjava uslove u skladu sa Zakonom.

Sredstva nije potrebno obezbijediti za izradu strateških karata buke i za akcione planove za glavne puteve kojima upravlja država, budući da su sredstva obezbijeđena kroz IPA projekat, čija je realizacija u toku. Sredstva će biti potrebno obezbijediti nakon pet godina kada se isti ponovo izrađuju ili reviduju. Takođe, za svaki novi glavni put, prugu ili aerodrom, biće potrebno obezbijediti sredstva kad ispune uslove u skladu sa zakonom.

Crna Gora nema glavnih aerodroma i pruga koji podliježu obavezama u skladu sa ovim zakonom, pa sredstva za te namjene ne treba da se obezbjeđuju.

Nadalje, u budžetu koncesionara potrebno je obezbijediti sredstva za izradu strateških karata buke za glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome, ako ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, kojima upravlja koncesionar, kao i nakon toga svake pete godine.

U budžetu Crne Gore je potrebno obezbijediti sredstva na godišnjem nivou za sprovođenje programa monitoringa buke koji usvaja Vlada Crne Gore.

Jedinice lokalne samouprave u budžetu obezbjeđuju sredstva za sprovođenje akustičkog zoniranja, kao i za sprovođenje progama monitoringa buke koji usvaja nadležni organ lokalne samouprave, ako postoji.

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je izdvojiti određena finansijska sredstva za jačanje kapaciteta Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Agencije za zaštitu životne sredine, kako bi se omogućila potpuna implementacija propisa i ispunila završna mjerila u pregovaračkom poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene.

Što se tiče troškova privrednih subjekata, svode se na uglavnom iste troškove koje su imali po osnovu postojećeg Zakona: troškovi za sprovođenje mjerenja buke i izradu izvještaja o mjerenju nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta, troškovi za primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, troškovi označavanja pri stavljanju i upotrebi izvora buke koji se koriste na otvorenom prostoru, troškovi dobijanja dozvole za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini. S obzirom da su u pitanju četiri stručna posla za

koje se izdaju dozvole svake četiri godine isto ne predstavlja veliko opterećenje za podnosioca zahtjeva. Implementacija propisa ne prouzrokuje međunarodne finansijske obaveze.

Usvajanjem propisa predviđeno je donošenje podzakonskih akata iz kojih neće prosteći dodatne finansijske obaveze.

Implementacijom propisa ostvariće se prihod za Budžet Crne Gore kroz novčane kazne za prekršaje iz ove oblasti. Takođe, budući da se stvaraju uslovi za ovlašćivanje privrednih društava, preduzetnika ili drugih domaćih ili stranih pravnih lica za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini, što će predstavljati dodatni podsticaj za otvaranje novih radnih mjesta, te će po tom osnovu generisati dodatne prihode za Budžet Crne Gore (porezi na dohodak i prihod pravnih i fizičkih lica, porez na dodatu vrijednost, carine, i sl.). Predlog zakona uvodi strana pravna lica koja mogu da se ovlaste za obavljanje stručnih poslova, što predstavlja povećanje tržišne konkurentnosti koja vodi većem kvalitetu i nižim cijenama usluga, i po tom osnovu prihode za Budžet Crne Gore.

U izradi Predloga zakona nijesu konstatovane biznis barijere jer se radi o javnom interesu, odnosno zaštiti zdravlja ljudi i životne sredine. Predlog zakona je precizno definisao obaveze svih zainteresovanih strana i subjekata.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini
1. Definisanje problema	
<ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ovim zakonom urediće se djelatnosti i aktivnosti koje se tiču zaštite zdravlja ljudi i stanja životne sredine od štetnog dejstva buke u životnoj sredini, uključujući stavljanje u promet i korišćenje izvora buke, mjerenje i monitoring buke, izradu strateških karata buke i akcionih planova, izvještavanje i upravljanje bukom u cilju izbjegavanja, sprečavanja ili smanjivanja štetnog uticaja buke u životnoj sredini, uključujući i uznemiravanje, koje nastaje usljed izloženosti buci u životnoj sredini. • Savremeni svijet se ne može zamisliti bez korišćenja izvora buke, od prevoznih sredstava, uređaja, mašina i opreme za obavljanje različitih privrednih i zanatskih djelatnosti, do uređaja koji se svakodnevno koriste u domaćinstvu i susjedstvu. Povećanje obima saobraćaja, industrijskih i zanatskih aktivnosti doprinosi stalnom povećavanju nivoa buke, naročito u urbanim sredinama. Izvori buke se koriste i srijeću u svakodnevnom životu, na radnom mjestu, na putu od radnog mjesta do kuće, kao i u samom domaćinstvu. U Crnoj Gori, izvori buke se koriste u velikoj mjeri u životnoj i radnoj sredini, te utiču na stanovništvo kako pri redovnoj upotrebi, tako i u slučaju aktivnosti na zaštiti ili uklanjanju posljedica od elementarnih nepogoda, prirodnih i drugih udesa. • Zbog mogućnosti nepravilne i nekontrolisane primjene izvora buke neophodno je uvesti mjere zaštite, kako bi se nastavilo sa njihovim korišćenjem, a da se istovremeno zaštiti zdravlje stanovništva, a posebno lica koja su naročito osjetljiva na buku (djeca, stari ljudi, bolesnici i sl.), koja su direktno izložena negativnim i štetnim efektima buke. • Adekvatno definisanje problema buke u životnoj sredini, kao i mjera za efikasno upravljanje bukom omogućiće da se ova oblast dodatno unaprijedi, te da svi uključeni subjekti poboljšaju svoj dio odgovornosti prilikom stavljanja u promet i korišćenja izvora buke. • Zaštita od buke u životnoj sredini je u Crnoj Gori uređena Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore”, br. 28/11, 1/14) i četiri (4) podzakonska akta: Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Službeni list CG", br. 60/11, 94/21), Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 27/14, 17/17, 120/23), Pravilnik o načinu izrade i bližem sadržaju strateških karata buke ("Službeni list CG", br. 54/13), i Pravilnik o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu ("Službeni list CG", br. 13/14). Primjena zakona o buci u životnoj sredini iz 2011. godine u praksi je pokazala nedostatke koji se u potpunosti otklanjaju predlogom zakona. Nedostaci postojećeg zakona se ogledaju u sve višim nivoima buke u životnoj sredini kojima je izloženo stanovništvo, kao i u povećanim pritužbama građana koji ukazuju na sve veći problem generisanja buke koja nastaje usljed povećanja obima saobraćaja, industrijske i zanatske aktivnosti, građevinskih radova i korišćenja izvora buke u susjedstvu, odnosno u domaćinstvima, naročito u stambenim objektima. <p>Kako se u periodu od 2011. godine, kada je donijet postojeći Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini, u značajnoj mjeri izmijenila pravna tekovina Evropske unije u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini, samim tim postojeći Zakon nije usklađen sa važećom pravnom tekovinom Evropske</p>	

unije, međunarodnim standardima i smjernicama, koji su se u periodu od donošenja zakona do danas značajno promijenile, što predstavlja razlog za donošenje novog Zakona.

Dakle, Predlogom zakona se unapređuje:

- zaštita zdravlja ljudi i životne sredine smanjivanjem izloženosti buci primjenom propisanih mjera Zakonom;
- usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske unije;
- primjena zakona;
- sprovođenje mjera zaštite od buke kroz preciziranje nadležnosti i odgovornosti, posebno u dijelu izrade strateških karata buke i akcionih planova, kao i mjerenja i monitoringa buke i akustičkog zoniranja;
- opseg stručnih poslova koje može da obavlja ovlašćeno lice;
- sistem izdavanja ovlašćenja (uslovi, stručna komisija, vremenski ograničeno važenje dozvole i oduzimanje dozvole);
- saradnja u pograničnim područjima;
- dostavljanje podataka Evropskoj komisiji;
- preciziranje prekršajnih odredbi;
- sistem adekvatnih zabrana;
- pravni osnov za izradu podzakonskih akata;
- obavljanje djelatnosti i/ili aktivnosti gdje se može pojaviti buka iznad graničnih vrijednosti indikatora buke i dr.

Takođe, predlogom zakona se po prvi put uređuje:

- mogućnost uvođenja dodatnih indikatora buke za mjerenje i ocjenu buke pojedinačnih izvora buke;
- obaveza revizije akustičkih zona u definisanim vremenskim periodima;
- učešće stručne komisije u utvrđivanju ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole za obavljanje stručnih poslova.

Imajući u vidu navedenu analizu pojedinih oblasti koje su zahtijevale poboljšanje, neophodno je bilo izraditi novi Zakon o buci u životnoj sredini, koji će na bazi iskustva i dosadašnjeg sprovođenja značajno unaprijediti zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog uticaja buke, koje može nastati pri svakodnevnoj primjeni izvora buke u životnoj sredini.

Donošenje Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini planirano je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024–2027, u okviru pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene.

- Zaštita zdravlja ljudi od štetnih efekata buke u životnoj sredini predstavlja javni interes i zagarantovana je Ustavom Crne Gore kojim je utvrđeno da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu, na blagovremeno i potpuno obavještanje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava. Prema Ustavu Crne Gore svako, a posebno država, je obavezan da čuva i unapređuje životnu sredinu.
- Posljedice problema odnose se na negativne uticaje na zdravlje ljudi od štetnog djelovanja buke u životnoj sredini. Posebno ugrožena odnosno rizična grupa su djeca, stariji ljudi i bolesnici. Podaci dobijeni izradom stateške karte buke za Podgoricu, kao glavnom gradu sa najvećom koncentracijom stanovništva, pokazuju da je 71% stanovništva (132 500 ljudi) izloženo vrijednostima indikatora buke za dan-veče-noć koji premašuju vrijednost od 55 dB, a 63% stanovništva (117 200 ljudi) je izloženo vrijednostima indikatora buke za noć većim od 50 dB, i to samo od drumskog saobraćaja, kao dominantnog izvora buke u urbanim sredinama.
- Donošenjem ovog propisa i pratećih podzakonskih akata, čiji je pravni osnov dat u ovom predlogu zakona, potpuno će se urediti zaštita od buke u životnoj sredini u skladu sa pravnom tekovinom Evropske unije i međunarodnim standardima i smjernicama što bi u budućnosti trebalo da rezultira smanjenjem broja ljudi koji su izloženi nivoima buke koji mogu imati negativne efekte na zdravlje stanovništva.
- Oblast zaštite od buke u životnoj sredini nije adekvatno uređena u crnogorskom zakonodavstvu u smislu usaglašenosti sa pravnom tekovinom Evropske unije i međunarodnim standardima i smjernicama, tako da stanovništvo i životna sredina nijesu zaštićeni na način kako to sada

zahtijevaju pravna tekovina EU, standardi i smjernice.

- Nedonošenjem ovog propisa ne bi se adekvatno napredovalo u pregovaračkim poglavljima 27 – Životna sredina i klimatske promjene.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Predloženim propisom postiže se osnovni cilj, a isti se odnosi na zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog dejstva buke u životnoj sredini prilikom neadekvatnog stavljanja u promet i upotrebe izvora buke.

- Navedeni cilj usklađen je sa :

- Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024–2027, u okviru pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene;
- Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27;
- Agendom o održivom razvoju do 2030. godine (Agenda 2030), posebno ciljem 3 (Zdravlje i blagostanje).

Donošenjem ovog propisa doprinosi se ispunjavanju jednog od ključnih prioriteta rada Vlade Crne Gore, koji se odnosi na zdravlje svih građana i zdravu životnu sredinu. Takođe, ovim propisom dopriniće se uspješnoj realizaciji Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine, posebno u dijelu promocije održivog razvoja zasnovanog na zaštiti prirode, minimalnog zagađenja vazduha, zaštite kvaliteta voda i efikasno upravljanje čvrstim otpadom i otpadnim vodama, zaštite od buke u životnoj sredini, bezbjedno upravljanje hemikalijama i kontrola industrijskog zagađenja, kao i Akcionom planu Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine kroz realizaciju mjera: unapređenje primjene sistemskih instrumenata upravljanja životnom sredinom što je usklađeno sa ciljem održivog razvoja SDG 3 – Zdravlje i blagostanje, a dodatno doprinosi ostvarivanju cilja SDG 11- Održivi gradovi i zajednice, koji obuhvata kontrolu buke koja je ključna za kvalitet života u urbanim sredinama i planiranje saobraćaja, industrije i stambenih zona. Takođe, posredno doprinosi ostvarivanju ciljeva SDG 12 - Odgovorna potrošnja i proizvodnja (Smanjenje industrijske i tehnološke buke kroz efikasnije i „tiše“ tehnologije) i SDG 15 - Život na kopnu (buka negativno utiče i na divlje životinje i ekosisteme).

- U ovaj zakon preneseni su sljedeći pravni akti Evropske unije:

- 1) Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2002/49/EZ od 25. juna 2002. o ocjeni u upravljanju bukom u životnoj sredini (konsolidovana verzija 29. jula 2021), uključujući i Direktivu Komisije 2015/996/EU o uspostavljanju zajedničkih metoda ocjene buke u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. maja 2015;
- 2) Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2000/14/EC od 8. maja 2000. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na emisiju buke u životnu sredinu uzrokovane opremom za upotrebu na otvorenom prostoru (konsolidovana verzija 29. novembra 2025).

Izrada Predloga zakona o buci u životnoj sredini predviđena je predlogom Programa rada Vlade Crne Gore za IV kvartal 2026. godine (NSOR – Tematsko područje: Zaštita životne sredine i klimatske promjene).

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Prilikom pripreme Predloga zakona razmatrana je "status quo", regulatorna i neregulatorna opcija. U slučaju zadržavanja "status quo" opcije bila bi otežana primjena zakona i zaštita od buke u životnoj sredini ne bi bila potpuna i dugoročno realizovana. Zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog dejstva buke u životnoj sredini se ne bi razvijala u smislu njegove adekvatne primjene jer ne bi bila usklađena sa najnovijom pravnom tekovinom Evropske unije. "Status quo" opcija bi i dalje

podrazumijevala neadekvatnu primjenu mjera za upravljanje bukom u životnoj sredini koje ne bi bile usklađene sa važećom pravnom regulativom Evropske unije. Takođe, status quo bi imao negativne implikacije na zdravlje ljudi i životnu sredinu, jer bi bilo onemogućeno da se oblast buke u životnoj sredini dodatno unaprijedi u cilju smanjenja broja ljudi koji su izloženi negativnim efektima buke u životnoj sredini.

Istovremeno, bilo kojom neregulatornom opcijom (kampanja, efikasnija primjena zakona), ne bi se mogli postići definisani ciljevi i ne bi se obezbijedila usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske unije. Naime, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera nije bilo u mogućnosti zbog ograničenja i usklađivanja sa propisima EU, postojećim zakonskim rješenjem da unaprijedi mjere zaštite i da poboljša dio odgovornosti prilikom stavljanja u promet i korišćenja izvora buke.

- Uvažavajući činjenicu da su pojedine oblasti zahtijevale poboljšanje, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera se opredijelilo za regulatornu intervenciju, kroz donošenje novog Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini. Dakle, jedina opcija za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema neusklađenosti sa pravnom tekovinom Evropske unije je regulatorna opcija, kako bi se na bazi iskustva i dosadašnjeg sprovođenja značajno unaprijedila zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog uticaja, koje može nastati pri stavljanju u promet i korišćenju izvora buke i samim tim olakšati krajnjim korisnicima sprovođenje zakona.

Predložene izmjene kvalitativnog karaktera predstavljaju značajan korak u zaštiti zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog dejstva buke u životnoj sredini.

Donošenje zakona, prema tome, predstavlja najbolji način rješenja problema, jer donošenje ovog propisa predstavlja javni interes.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja data u propisu utičaće na: stanovništvo, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, kao i pravna lica, privredna društva, i preduzetnike koji u obavljanju registrovane privredne djelatnosti emituju buku, kao i vlasnike, upravljače i koncesionare puteva, pruga i aerodroma.
- Takođe, rješenja data u propisu utičaće na obim poslova Agencije za zaštitu životne sredine koja je, između ostalog, nadležna za izdavanje dozvola za obavljanje stručnih poslova u oblasti buke u životnoj sredini, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera – ekološku inspekciju, komunalnu inspekciju i tržišnu inspekciju.
- Što se tiče troškova privrednih subjekata, svode se na uglavnom iste troškove koje su imali po osnovu postojećeg Zakona: troškovi za sprovođenje mjerenja buke i izradu izvještaju o mjerenju nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta, troškovi za primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, troškovi označavanja pri stavljanju i upotrebi izvora buke koji se koriste na otvorenom prostoru, troškovi dobijanja dozvole za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini. S obzirom da su u pitanju četiri stručna posla za koje se izdaju dozvole svake četiri godini, isto ne predstavlja veliko opterećenje za podnosioca zahtjeva.
- Dodatno, što se tiče obaveza pravnih lica, **Predlogom zakona ukinuta je odredba iz važećeg Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini** kojom je bilo propisano da pravna lica koja obavljaju stručne poslove izrade strateških karata buke, akcionih planova i izračunavanja vrijednosti indikatora buke moraju posjedovati akreditaciju prema standardu MEST ISO/IEC 17020. Navedeni standard se odnosi na rad kontrolnih (inspekcijских) tijela, što nije u potpunosti odgovaralo prirodni stručnih poslova koji se uređuju ovim zakonom, niti je zakon uređivao rad takvih kontrolnih tijela. Iz tog razloga, ova obaveza je u praksi predstavljala **biznis barijeru, jer je podrazumijevala dodatne administrativne procedure i značajne troškove za privredne subjekte**. Predlogom zakona ova obaveza je ukinuta, čime se smanjuju administrativna opterećenja i direktni finansijski troškovi privrednih subjekata, s obzirom na to da pravna lica više neće imati troškove

pribavljanja i održavanja akreditacije prema standardu **MEST ISO/IEC 17020** za obavljanje poslova izrade strateških karata buke, akcionih planova i izračunavanja vrijednosti indikatora buke. Na ovaj način uklanja se identifikovana biznis barijera, **smanjuju se troškovi poslovanja privrednih subjekata**, pojednostavljuje pristup tržištu i podstiče veća konkurencija u oblasti obavljanja stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini.

- Propis neće izazvati troškove građanima, ali hoće organima državne uprave, organima lokalne samouprave, kao i pravnim licima, privrednim društvima i preduzetnicima, i to one koje su imali i tokom primjene postojećeg zakona.
- Privredna društva, pravna lica i preduzetnici, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma u obavljanju djelatnosti koje utiču ili mogu uticati na prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini dužni su da obezbijede: primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini, kao i druge mjere zaštite u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima. Imajući u vidu da se ova oblast značajno unapređuje apsolutno je nemoguće izbjeći da zbog zaštite zdravlja i osnovnog predmeta uređivanja ovog Predloga zakona pravna lica, preduzetnici ili druga pravna lica ne snose određene troškove shodno navedenom, imajući pri tom u vidu da se radi o javnom interesu, zaštititi zdravlja ljudi.
- Nezavisno od toga koliko će se ulagati u implementaciju zakona u praksi dobitak po zdravlje ljudi ne može se mjeriti. Pored zaštite stanovništva, donošenje ovog propisa sa sobom nosi podsticaj za preduzetništvo i nova zapošljavanja, s obzirom da Predlog zakona predviđa određeni broj stručnih poslova kojima treba da se bavi pravno lice ili preduzetnik. Ovo je ujedno šansa i poziv svim zainteresovanim stranama da razmišljaju o poslovima koji se odnose na mjerenje buke, monitoring buke, izračunavanje nivoa buke, izradu strateških karata buke i akcionih planova i na akreditaciju i svakako nezaobilaznu edukaciju kadrova na svim nivoima, jer u suprotnom ovaj Predlog zakon se ne bi mogao implementirati. Takođe, u cilju jačanja konkurentnosti i otvorenosti tržišta zakonom je predviđena mogućnost da strano privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice može obavljati stručne poslove za zaštitu od buke, ako ispuni propisane uslove Predlogom zakona. Kako se ovaj propis donosi zbog zaštite stanovništva i zaštite životne sredine od štetnog dejstva buke u životnoj sredini, a što je dato u nadležnost Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, da sa aspekta izvršne politike, sprovede neophodne mjere, mjere predložene propisom ne smatraju se biznis barijerama. Dakle, u procesu donošenja ovog propisa nijesu utvrđene biznis barijere, jer je u pitanju zaštita zdravlja stanovništva i zaštita životne sredine.

5. Procjena fiskalnog uticaja :

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? **Obrazložiti;**
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti;**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? **Obrazložiti;**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? **Obrazložiti.**

Uticaj na Budžet

Za 2026. godinu nije potrebno obezbjeđivati finansijska sredstva za izradu strateških karata buke i akcionih planova za glavne puteve kojima upravlja država, jer su ista obezbjeđena kroz podršku Evropske komisije.

• Izrada strateških karata buke i akcionih planova za glavne puteve kojima upravlja država

Po važećem Zakonu o zaštiti od buke u životnoj sredini obaveze po pitanju izrade strateških karata buke su iste kao u Predlogu zakona. Tako da **nema novih obaveza**. U skladu sa članom 17 stav 6 Predloga zakona, izradu strateških karata buke za glavne puteve kojima upravlja država obezbjeđuje Agencija u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove saobraćaja. Sredstva za prvi ciklus izrade

strateških karata obezbijedena su kroz IPA projekat (Instrument pretpristupne pomoći EU) i realizacija je u toku.

U narednom petogodišnjem ciklusu kada će se vršiti revizija dokumenata sredstva će biti potrebno planirati u okviru:

- **Potrošačke jedinice:** Agencija za zaštitu životne sredine u saradnji sa Upravom za saobraćaj
- **Program 18003:** ekologija i priroda
- **Potprogram: 18003004** - monitoring i unapređenje životne sredine
- **Aktivnost: 18003004 001** - monitoring, analiza i izvještavanje

Procijenjeni godišnji iznos za izradu strateške karte i akcionog plana za drumski saobraćaj računa se na način da je za 1 km puta potrebno obezbijediti 1000 eura. Trenutno se kroz IPA projekat realizuju strateške karte i akcioni planovi za 13 putnih pravaca, za koje su sredstva obezbijedena, kao što je navedeno.

• **Revizija strateških karata buke i akcionih planova za glavne puteve kojima upravlja država**

U narednom periodu biće neophodno obezbijediti sredstva na istim pozicijama za reviziju izrađenih dokumenata koja iznosi 60% od cijene izrade strateške karte i akcionog plana, zavisno od dužine puteva, prolaska kroz naselja i slično.

Za reviziju strateške karte buke za aglomeracije (naseljena mjesta) za Glavni grad Podgorica u 2026. godini neophodno je obezbijevanje sredstava u odnosu od 100.000 eura.

• **Izrada i revizija strateških karata buke za aglomeracije (naseljena mjesta)**

Cijena izrade strateške karte za aglomeracije (naseljena mjesta) na tržištu kreće se u rasponu 0,50-1,00 eura po stanovniku, dok cijena revizije iznosi 60% od cijene izrade strateške karte buke. Kako Glavni grad Podgorica ima izradenu stratešku kartu, neophodno je da izvrše reviziju iste. Za reviziju strateške karte buke (petogodišnji ciklus) za Glavni grad Podgorica, koji jedini ima obavezu po Zakonu, potrebno je obezbijediti u Budžetu Glavnog grada Podgorica oko 100.000 eura.

• **Izrada i revizija akcionih planova za aglomeracije (naseljena mjesta)**

Cijena izrade akcionih planova (petogodišnji ciklus) za strateške karte za aglomeracije (naseljena mjesta) na tržištu iznosi 30% od cijene izrade strateške karte buke, što u slučaju Glavnog grada Podgorica iznosi oko 50.000 eura, dok revizija akcionog plana iznosi 60% od cijene izrade akcionog plana, što iznosi oko 30.000 eura.

- Crna Gora nema glavnih aerodroma i pruga koje podliježu obavezama u skladu sa ovim zakonom, pa sredstva za te namjene ne treba da se obezbjeđuju.
- Nadalje, u budžetu koncesionara potrebno je obezbijediti sredstva za izradu strateških karata buke za glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome, ako ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, kojima upravlja koncesionar, kao i nakon toga svake pete godine, po gore navedenim tržišnim cijenama.
- U budžetu Crne Gore za 2026. godinu obezbijedena su sredstva za Program monitoringa buke koji iznosi 18.950 eura.
 - U narednim godinama, počev od 2027. godine biće neophodno obezbijediti sredstva na godišnjem nivou za sprovođenje programa monitoringa buke koji usvaja Vlada Crne Gore u većim iznosima, tačnije u iznosu od: 30.000 €, koji može da varira u zavisnosti od broja mjernih mjesta i obima mjerenja. Napominjemo da se ova sredstva obezbjeđuju svake godine po postojećem Zakonu o zaštiti od buke u životnoj sredini i Zakonu o životnoj sredini za Program monitoringa životne sredine. Navedena sredstva se planiraju u okviru:
 - **Potrošačke jedinice:** Agencija za zaštitu životne sredine
 - **Program 18003:** ekologija i priroda
 - **Potprogram: 18003004** - monitoring i unapređenje životne sredine
 - **Aktivnost: 18003004 001** - monitoring, analiza i izvještavanje

- U 2026. godini nije potrebno obezbijediti sredstva za akustičko zoniranje. Naime, za ove aktivnosti nije potrebno izdvajati posebna sredstva jer se koriste dostupni podaci iz prostorno-planske dokumentacije i državnih Programa monitoringa životne sredine.
- Za jačanje kapaciteta Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Agencije za zaštitu životne sredine u 2026. godini za ispunjavanje završnih mjerila u pregovaračkom poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene **obezbijeđena su finansijska sredstva za 2026. godinu, kroz IPA projekat, u okviru kojeg se realizuju sljedeće aktivnosti:**
 - stručno usavršavanje zaposlenih,
 - nabavka softvera za modeliranje buke,
 - jačanje informacionog sistema.

Dodatno, u okviru Budžeta Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera za 2026. godinu **obezbijeđena su finansijska sredstva za organizaciju radionice u oblasti zaštite od buke – Podizanje svijesti javnosti- Završno mjerilo u ukupnom iznosi 8470 EUR sa uključenim PDV-om, a koja se realizuje kao jednostavna nabavka sa pozicije Budžeta 18 003 001 001 sa:**

- Programa 18 003: Ekologija i priroda
- Potprograma 18 003 001: Ekologija
- Naziv Aktivnosti 18 003 001 001: Unapređenje i implementacija pravnog i strateškog okvira Poglavlja 27 i sprovođenje Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila

Uticaj na privredne subjekte

- Predlogom zakona propisano je da stručne poslove zaštite od buke u životnoj sredini mogu da obavljaju privredna društva, preduzetnici ili druga pravna lica koja posjeduju dozvolu za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini koju izdaje Agencija. Stručni poslovi obuhvataju: sprovođenje programa monitoringa buke u životnoj sredini, mjerenje nivoa buke u životnoj sredini, kao i izradu strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke.
- Dozvola za obavljanje stručnih poslova izdaje se na period od **četiri godine**, nakon utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova, u pogledu kadra, opreme i prostora, a za određene poslove i posjedovanja akreditacije prema standardu **MEST EN ISO/IEC 17025** za mjerenje i ocjenjivanje buke u životnoj sredini. U postupku izdavanja dozvole, podnosilac zahtjeva snosi **troškove rada Stručne komisije** koju obrazuje Agencija radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova. Ovi troškovi se plaćaju **jednom u četiri godine**, odnosno prilikom izdavanja ili obnove dozvole.
- Procjenjuje se da troškovi rada Stručne komisije iznose **najviše do oko 1.200 eura, što predstavlja ograničen i periodičan trošak za pravna lica** koja žele da obavljaju sve stručne poslove u skladu sa ovim zakonom. Imajući u vidu da se **navedeni trošak plaća jednom u četiri godine, isti ne predstavlja značajno finansijsko opterećenje za privredne subjekte**, posebno u odnosu na obim i tržišni potencijal poslova koji se mogu obavljati na osnovu izdate dozvole.
- Implementacija propisa ne prouzrokuje međunarodne finansijske obaveze
- Usvajanjem propisa predviđeno je donošenje podzakonskih akata iz kojih neće proisteci dodatne finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa ostvariće se prihod za Budžet Crne Gore kroz novčane kazne za prekršaje iz ove oblasti. Takođe, budući da se stvaraju uslovi za ovlašćivanje privrednih društava, preduzetnika ili drugih domaćih ili stranih pravnih lica za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini to će biti dodatan podsticaj za otvaranje novih radnih mjesta, te će po tom osnovu generisati dodatne prihode za Budžet Crne Gore (porezi na dohodak i prihod pravnih i fizičkih lica, porez na dodatu vrijednost, carine, i sl.). Predlog zakona uvodi strana pravna lica koja mogu da se ovlaste za obavljanje stručnih poslova, što predstavlja povećanje tržišne konkurentnosti koja vodi većem kvalitetu i nižim cijenama usluga, i po tom osnovu prihode za Budžet Crne Gore.
- U izradi Predloga zakona konstatovane su **biznis barijere koje su otklonjene**, kako je navedeno. **Ostalih biznis barijera nije bilo**, jer se radi o javnom interesu, odnosno zaštiti zdravlja ljudi i životne

sredine. Predlog zakona je precizno definisao obaveze svih zainteresovanih strana i subjekata.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti**

- U izradi Predloga zakona učestvovala je Radna grupa koja je davala komentare na tekst nacrtu Zakona koji je kao osnovu pripremila Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Takođe, dodatno je bila obezbijeđena ekspertska podrška tokom izrade Predloga zakona.
- Prije početka rada na propisu Ministarstvo je dana 29. 01. 2025. godine uputilo Javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti povodom izrade Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini <https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-konsultovanje-zainteresovane-javnosti-povodom-izrade-nacrta-zakona-o-zastiti-od-buke-u-zivotnoj-sredini>. Pozivom je Ministarstvo obavijestilo zainteresovane organe, jedinice lokalnih samouprava, predstavnike državne administracije, stručne organizacije, tehničke srevise i laboratorije, strukovna udruženja, akademsku zajednicu, nevladine organizacije i pojedince, odnosno cjelokupnu zainteresovanu javnost, da pokreće postupak izrade Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, i pozvalo je zainteresovane strane da se uključe na način da svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u početnoj fazi pripreme zakona, dostave u pisanom i elektronskom obliku Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Nakon isteka roka za konsultacije od 20 dana, konstatovano je da je, u predviđenom roku, bilo dostavljenih inicijativa, predloga, sugestija i komentara, koja su razmatrana tokom izrade Predloga zakona.
- Ministarstvo je nakon toga 31.01. 2025. godine uputilo Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje jednog predstavnika/ce za člana/icu Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini <https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-nevladinim-organizacijama-za-predlaganje-jednog-predstavnika-ce-za-clana-icu-radne-grupe-za-izradu-nacrta-zakona-o-zastiti-od-buke-u-zivotnoj-sredini>. Nažalost, nije bilo prijavljenih kandidata nevladinih organizacija.
- Nakon toga, Ministarstvo je rješenjem formiralo Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini i održalo više sastanaka, pozivajući i ostale predstavnike relevantnih institucija i organizacija koji nijesu bili članovi Radne grupe, a sve u cilju veće transparentnosti i sveobuhvatnosti.
- Dodatno, Ministarstvo je obezbijedilo i dodatnu ekspertsku podršku.
- Predlog zakona je bio upućen na javnu raspravu na kojoj su mogli da učestvuju predstavnici nadležnih institucija, krajnjih korisnika, jedinice lokalnih uprava, privrednih subjekata, predstavnici nevladinih organizacija, strukovnih udruženja, ovlašćenih lica, kao i građani. Naime, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je dana 19. januara 2026. godine Javnim pozivom obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (<https://www.gov.me/clanak/poziv-za-javnu-raspravu-i-program-javne-rasprave-nacrt-zakona-o-zastiti-od-buke-u-zivotnoj-sredini>). Javni poziv je objavljen portalu e-Uprave <https://www.euprava.me/> i internet stranici Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Javna rasprava je trajala do 18. februara 2026. godine (30 dana). Primjedbe, predlozi i sugestije su dostavljani Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, na Obrascu 4: „Primjedbe, predlozi i sugestije“, koji je sastavni dio Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 041/18). Osnovane primjedbe i komentari su unijeti u tekst Predloga zakona, a Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je izradilo Izvještaj o sprovođenju javne rasprave.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
 - **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
 - **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
 - **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**
-
- Nema prepreka u implementaciji propisa ukoliko se ispune prethodne pretpostavke da bi se isti mogao implementirati, a koje se prije svega odnose na izradu podzakonskih akata i jačanje kapaciteta nadležnih institucija.
 - Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
 - Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši ekološki inspektor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.
 - Inspekcijski nadzor u okviru nadležnosti lokalne samouprave vrši komunalni inspektor, a komunalni nadzor i obezbjeđenje komunalnog reda vrši komunalni policajac, u skladu sa zakonom.
 - Inspekcijski nadzor izvora buke iz člana 6 stav 1 Predlog zakona vrši tržišni inspektor za kontrolu grupe proizvoda u skladu sa propisom kojim se utvrđuje grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu.
 - Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva su:
 - smanjenje broja stanovnika izloženih nivoima buke iznad propisanih graničnih vrijednosti indikatora buke (Lden i Lnight);
 - broj izrađenih i revidiranih **strateških karata buke** za aglomeracije i glavne puteve;
 - broj izrađenih i sprovedenih **akcionih planova za upravljanje bukom**;
 - broj sprovedenih **mjerenja i aktivnosti monitoringa buke** u okviru državnog programa monitoringa životne sredine;
 - broj izdatih **dozvola za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od buke** i broj ovlašćenih pravnih lica koja obavljaju ove poslove;
 - broj izvršenih **inspekcijskih nadzora** i utvrđenih nepravilnosti u oblasti buke u životnoj sredini;
 - nivo **usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije** u oblasti upravljanja bukom u životnoj sredini;
 - broj dostavljenih **izvještaja i podataka Evropskoj komisiji** u skladu sa obavezama iz relevantnih EU direktiva.
 - Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, koje vrši nadzor nad sprovođenjem zakona i koordinira aktivnosti u oblasti zaštite od buke.
 - U proces monitoringa i evaluacije biće uključene i Agencija za zaštitu životne sredine, koja sprovodi program monitoringa buke i prikuplja relevantne podatke, kao i nadležne inspekcije (ekološka, komunalna i tržišna inspekcija) koje vrše inspekcijski nadzor nad primjenom zakona.

Podgorica, 27. februar 2026. godine

MINISTAR
Damjan Čulafić

